

MÜBARİZ KEŞİKDƏ

Əxili İşlər Nazirliyində işləmək, onun əməkdaşı, zabiti olmaq bir tərəfdən şərəflidir, ikinci tərəfdən də çox məsuliyyətli, əzab-əziyyətlidir.

Heydər Əliyev

www.mk.mia.gov.az

- polisazerbaycan

7 may 2020-ci il
Cümə axşamı

№ 15 (3480)

1933-cü ildən çıxır

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI DAXİLİ İŞLƏR NAZIRLIYININ ORGANI

QOŞULMAMA HƏRƏKATININ TƏMAS QRUPUNUN ZİRVƏ GÖRÜŞÜ KEÇİRİLİB

Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupu formatında mayın 4-də videokonfrans vasitəsilə koronavirusla mübarizəyə həsr olunmuş "COVID-19-a qarşı birlikdəyik" mövzusunda Zirvə görüşü keçirilib.

Prezident İlham Əliyev Zirvə görüşündə açılış nitqi söyləyib. O deyib ki, COVID-19 qlobal pandemiyası bütün dünya dövlətlərinə mənfi təsir göstərir. Qarşılıqlı dəstək, özünə qapanmama və yalnız birgə səylərlə COVID-19-a qalib gələ bilərik. Prezident bunun Azərbaycanın təşəbbüsü ilə keçirilən 2-ci Zirvə Görüşü oldudunu qeyd edərək ölkənin sədri olduğu Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının onun təşəbbüsü ilə aprelin 10-da COVID-19-a qarşı təşkil edilən Zirvə Görüşünü xatırladıb.

Zirvə görüşündə Azərbaycanda koronavirus xəstəliyinin yayılmasının qarşısının alınması üçün vaxtında həyata keçirilən çevik və zəruri qabaqlayıcı tədbirlər barədə məlumat verən dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, pandemiya dövründə bizim üçün prioritet məsələ insanların sağlamlığı və onların sosial müdafiəsinin təmin edilməsidir. Ölkədə həyata keçirilən bütün bu tədbirlər nəticəsində kütləvi yoluxma hallarının qarşısı alınıb. Son üç həftə ərzində Azərbaycanda xəstəliyə yoluxanların sayı ilə sağalanların sayı arasında müsbət dinamika yaranıb.

Prezident İlham Əliyev pandemiya şəraitində Azərbaycanda iqtisadi sahiləli təmin etmək, məşğulluqla bağlı

problemləri həll etmək, makroiqtisadi xüsusi sessiyasının keçirilməsi təklifini və maliyyə sabitliyini təmin etmək üçün irəli sürüb.

Görülən işlərdən də dənişib, bu məqsədlə 3,5 milyard manat məbləğində sosial-iqtisadi dəstək paketinin qəbul olunduğunu bildirib.

Sammitdə dövlət başçısı qlobal həm-rəyliyin nümunəsi kimi Qoşulmama Hərəkatının üzv ölkələri olaraq BMT Nizamnamasında nazərdə tutulan Baş Asambleyanın COVID-19 pandemiyasına həsr olunmuş dövlət və hökumət başçıları

rəsəviiyəsində videokonfrans vasitəsilə

olunub. Baş katib bu təşəbbüsə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev təşəkkür edib. Müraciət də vurğulanıb ki, bu böhranın miqyası və mürəkkəbliyi əlaqələndirilmiş qlobal cavab tədbirləri tələb edir. Burada yeganə cavab cəsarətli, uzaqqorən və əməkdaşlığı əsaslanan rəhbərlik keyfiyyətləridir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Baş direktoru Tedros Adhanom Gebreyesus çıxışında Azərbaycanın təşkilatla verdiyi dəstəyi yüksək dəyərləndirib. O, Azərbaycan hökumətinə və xalqına ÜST-yə

raçaq. Ölkəmizdə koronavirus pandemiyasının geniş yayılmasının qarşısının alınması, əhalinin sağlamlığının qorunması, rifahının yaxşılaşdırılması ilə bağlı atlığı qotiyətli addimlara görə Prezident İlham Əliyev vətəndaşlardan ünvanlanan çoxsaylı minnətdarlıq məktubları da bu birliyin, Xalqın Prezidentinə olan sevgisinin, inaminın təsdiqidir.

Prezidentdən sahibkarlara dəstək

Azərbaycan regionda iş adamlarına ən çox yardım edən ölkədir

mayaraq hökumət əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması, karantin dövründə sahibkarlara dəyən zərərin ödənməsi istiqamətində ciddi qərarlar qəbul edib.

♦**Sahibkarlar üçün 114 milyon manatlıq vergi güzəştləri olacaq**

♦**Vergi ödənilməsi müddəti uza-**

problemlərin həll edilməsi, həm də makroiqtisadi və maliyyə vəziyyətinin sabit saxlanılması üçün 3,5 milyard manatdan artıq vəsait ayıran Prezident İlham Əliyev hər zamanki kimi, sahibkarların on böyük hamisi olduğunu bir daha təsdiqlədi.

Ölkəmizin rəhbəri mayın 1-də Böyük Vətən müharibəsi iştiraklarının "Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 75 illiyi (1945–2020)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medallı ilə təltif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Ölkəmizin rəhbəri mayın 2-də Polşa Respublikasının milli bayramı – Konstitusiya Günü münasibətilə Prezident zati-alılırları cənab Andrey Dudaya təbrik məktubu ünvanlayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mayın 1-də Kamran Bayram oğlu Əliyevin Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavini - Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyyaya qarşı Mü-

tif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Ölkəmizin rəhbəri mayın 1-də Böyük Vətən müharibəsi iştiraklarının "Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 75 illiyi (1945–2020)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medallı ilə təltif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mayın 5-də Bakı şəhərində və onun qəsəbələrində təhsil müəssisələrinin tikintisi və təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Komitələrin birgə iclası keçirilib

Mayın 6-da Milli Məclisin İnsan hüquqları, Hüquq siyaseti və dövlət quruculuğu komitələrinin birgə iclası keçirilib.

İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zahid Oruc iclasın Prezidentin qanunvericilik təşəbbüsü ilə Milli Məclisə təqdim olunmuş İnzibati Xətalar Məcəlləsinə (üçüncü oxunuş) və "İnformasiya, informasiyalasdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında", "Kütləvi informasiya vəsitələri haqqında", "Televiziya və radio yayımı haqqında", "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" və "İctimai televiziya və radio yayımı haqqında" qanunlara (üçüncü oxunuş) təklif olunan dəyişikliklərlə bağlı ictimai müzakirələr hər olunduğu qeyd edib.

Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyaseti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirib ki, "Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" 2018-ci il 1 noyabr tarixli Prezident Fərmanı Azərbaycan dilinin hüquqi statusunun qorunmasıyla bağlı mühüm vazifələr qoyub. Təklif edilən dəyişikliklər məhz bu Fərmanın icrası ilə əlaqədardır və ölkəmizdə dövlət dilinin saflığının qorunmasına xidmət edəcək.

Dövlətimizin başçısı aprelin 30-da agrar sahənin texniki təminatının gücləndirməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Ölkəmizin rəhbəri aprelin 30-da Azərbaycanda heykəltəraşlıq sənətinin inkişafında xidmətlərinə görə Akit İzzətulla oğlu Əsgərovun 2-ci dərəcəli "Əmək" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Aprelin 30-da dövlətimizin başçısı Azərbaycanda estrada sənətinin inkişafında xidmətlərinə görə Niyaməddin Cabbar oğlu Musayevin 2-ci dərəcəli "Əmək" ordeni ilə tə-

tif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Ölkəmizin rəhbəri mayın 1-də Böyük Vətən müharibəsi iştiraklarının "Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 75 illiyi (1945–2020)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medallı ilə təltif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mayın 1-də Kamran Bayram oğlu Əliyevin Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavini - Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyyaya qarşı Mü-

barızə Baş İdarəsinin rəisi vəzifəsindən azad edilməsi və onun Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru təyin olunması haqqında sərəncam imzalayıb.

Ölkəmizin rəhbəri mayın 2-də Polşa Respublikasının milli bayramı – Konstitusiya Günü münasibətilə Prezident zati-alılırları cənab Andrey Dudaya təbrik məktubu ünvanlayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mayın 5-də Bakı şəhərində və onun qəsəbələrində təhsil müəssisələrinin tikintisi və təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

ÜMUMMİLLİ LİDER HEYDƏR ƏLİYEVİN ANADAN OLMASININ 97-Cİ İLDÖNÜMÜDÜR

BİZ ONA-XİLASKARIMIZA BORCLUYUQ

Biz Heydər Əliyevə borcluyuq. Cəsarətimə və hər kəsin bildiyi bu Həqiqətə siğinib fikrimi daha da qətiləşdirmək istəyirəm. Ona görə borcluyuq ki, XX əsrə yox olmaq təhlükəsi ilə üzləşən dövlətə, başsız qalan xalqa XXI əsri görməyi nəsib etdi. Kremlin nəfəs kəsən, səs udan divarlarını yıxıb, "Mən azərbaycanlıyam, mən o torpağın oğluyam" nidasını hər oğul hayqırmaq gücündə, qüdrətində deyildi. O, sovetlər ölkəsində "hər kəs bərabərdir" şüarının alt qatındaki gizliləri yaxşı bilirdi. Və bilirdi ki, bu bərabərlik əgər Kremlədə pozulurdusa, ona milli kimliyinə görə haqsız hücumlar olurdusa, deməli, sadə xalqı çeynəmək, qusnaqəy yuxarıların əlində çatın deyildi.

SSRİ-nin çöküsü, əslində, Azərbaycandakı duruma elə də ciddi təsir etməyəcəkdi. Cənubi iqtisadi dayaqları yetərinə möhkəm olan, zavod və fabriklərin, emal müəssisələrinin varlığı ilə işləməsi müstəqiliyinə qovuşan ölkənin sababının daha qüdrətli olacağından xəbər verirdi. Bütün bunlar isə məhz Onun sayəsində mümkün olmuşdu. Bu tarixdə, bu gerçəklilikdir. Lakin sonradan Moskvadən idarə olunan siyasi dairələrin Heydər Əliyev yadigarlarına hücumları, Azərbaycanda sünü şəkildə yaradılan çaxnaşmalar bizi olum və ölüm mücadiləsi ilə üzbaüz qoydu.

Çökən iqtisadiyyat, bir parça çörəyə möhtac olan xalq, bu gündən sabahı görünməyən məməkətin əldən gedən dövlətçiliyi...

Amma yənə də O...

1990-cı il hadisələrindən sonra Moskvadakı nümayəndəliyimizə gəlisiyi əks etdirən kadrları yəqin ki, hər kəs görüb. Gedəcəyi yerdə öldürüləcəyini və ya sağ çıxacağını bilməyə-bilməyə o addımı atmaq doğuldugu torpağa, canından əziz bildiyi xalqa sevgi, cəsarət və qətiyyət deyildimi?

Aziz duruma düşəndə, təkənəndə, gücü yetməyəndə uşaq valideyinə, doğmasına sığınar. Bu Xalq da, bu Vətən da dar gündən Ona

sığındı, Ondan imdad dilədi. Bu xalqdan savayı onun kimi vardı ki? Gümanımız yüz yera getsə də İnamımız bizi Ona doğru apardı. "Heydər baba, xalqı bu bələdan qurtar", -dedik. Bir qartal misali əzəmətli qanadları ilə səni, məni, bizi və Vətənimiz Azərbaycanı qucaqladı ulu öndər...

Gözünün nuru, qolunun gücü, dizinin təpəri, yenilməz inadı idи bu torpaq. O, Vətəninin dəha da qüdrətlənməsi üçün əlindən gələni etdi. On əsası, ömrünü xalqına bağışladı...

Tarixi yenidən yazmaq fikrim olmasa da aq vərəqlərə ürəyimi boşaltmaq istədim. O, Azərbaycanın, Azərbaycan da Onun əbədi sevdasıdır.

Milyonların yaddaşında bir ad var,

Dünən olub və olacaq, nə qədər ki, həyat var.

Heydər baba!

Bu Vətənin, bu torpağın Heydər oğlu,

Qeyrət oğlu, hünər oğlu, əsgər oğlu.

Harada olsaq adı belə bizi arxa, kömək olar.

Hara baxsaq Heydər baba zirvəsini görmək olar.

O gəlməsə, dünya bizi unudardı,

O gəlməsə, silinordik xəritədən,

O gəlməsə, düşmənlərə yem olardı,

Qoca millət, qoca tarix, Azərbaycan adlı Vətən.

Bu gün ondan miras qalan Vətən adlı əmanət var,

Heydər adı əzəlilsə, demək, orda məhəbbət var,

Yurd-yuvaya sədaqət var!

Ulu öndər!

Sənsiz keçən hər günümüz bir ömürlük həsrətdi hey....

Bu yoxluğun içimizi göynətdi hey...

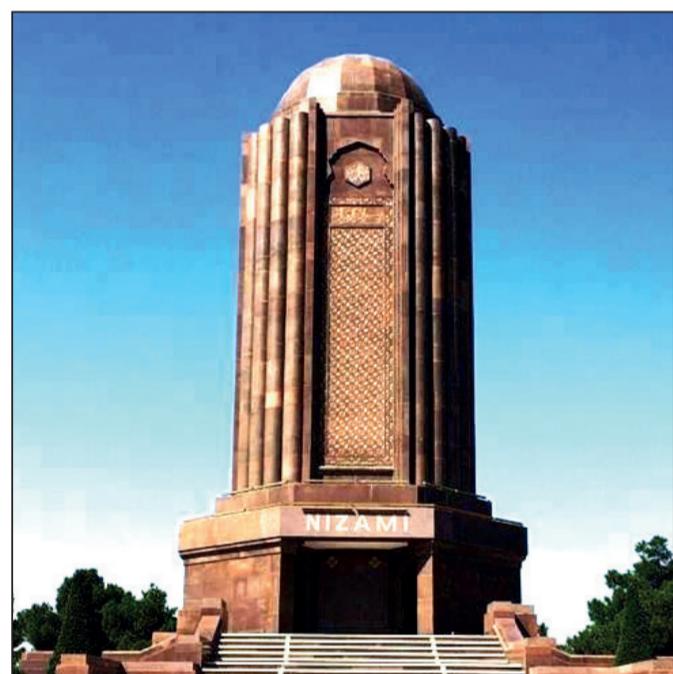
Nə yaxşı ki, xatırın var: isti, həlim, doğma, əziz!

Nə yaxşı ki, bu gün yənə Heydər baba deyirik biz!

Hafiz Təmirov,
polis polkovnik-leytenantı

ULU ÖNDƏR HAQQINDA BİLMƏDİKLƏRİMİZ

Tariximizin nadir incilərindən olan və inindiyədək çoxumuzun bilmədiyi bu faktları AMEA-nın Tarix İnstitutunun direktor müavini, professor Cəbi Bəhramov üzər çıxarıb.

Nizami Gəncəvinin məqbərəsinin Şəmkir köçürülməsinə mane olub

1977-ci ildə Gəncədə alüminium zavodunun tikintisi məsəlesi gündəmdəymiş. Tikinti zamanı guya Nizamının məqbərəsinin ziyan görə biləcəyi səbəbindən bəzi "Nizamisevənlər" onun Şəmkir yoluna çıxarılmış təkifini dəstəkləyirlər. Xəbər Heydər Əliyevə çatanda o buna qəti etiraz edir və Gəncəni Nizamidən, Nizamini Gəncədən ayırmagın ən böyük tarixi cinayət olduğunu deyir. Ulu öndər bu məsələ ilə bağlı Mərkəzi Komitədə ayrıca iclas keçirərək məqbərənin Gəncədən köçürülməsinin qarşısını alır.

Dağılıq Qarabağla bağlı gizli layihənin qəbuluna imkan verməyib

1958-ci ildə Bakıya gələn erməni katalikosu II Vazgen Azərbaycan SSRİ Nazirlər Sovetinin sədri Sadiq Rəhimovla görüşür. II Vazgen ondan xahiş edir ki, "Dağılıq Qarabağ əraziyi ermənilərə verilsin". Sadiq Rəhimov bərk əsəbiləşir və ona ağır cavab verir. Vazgen İrəvana qayıdanan sonra Azərbaycan xalqına qarşı böyük bir kampaniya başlayır. Mirzə İbrahimov, Sadiq Rəhimov, İmam Müstafayevi millətçilikdə ittihad edib vəzifələrindən uzaqlaşdırırlar. Bu cür cəhdələr 1970-ci illərdə də davam edir, ermənilər Qarabağdan əl çəkmirdilər. 1972-ci ildə bir dəfə belə bir cəhdin qarşısı Heydər Əliyev tərəfindən alınır. 1977-ci ilin noyabrında SSRİ Nazirlər Soveti Rəyasət Heyətinin məxfi iclası keçirilir. İclasda Dağılıq Qarabağın Azərbaycanın tərkibində çıxarıllaraq Ermənistana verilməsi ilə bağlı qərar layihəsi qəbul edilməli idi. Bundan xəbər tutan Heydər Əliyev gecə ikən tarixçi İqrar Əliyevlə danışır. Professorun bu məsələ ilə əlaqədər 1945-ci ildə Mircəfər Bağırov üçün yazdıığı arayış arxivlərdən tapılır və yenidən işlənilir. Arayış hazır olandan sonra MK-nin iclası keçirilir, təsdiqlənir. Heydər Əliyev bu sənədlə birlikdə Brejnevin yanına gedir və həmin məxfi layihənin nəmikin qəbuluna,

heç müzakirəsinə də imkan vermir.

Qəbələ RLS-in yerini dayışdırıb

Qəbələ RLS-in əsası ötən əsrin 70-ci illərində qoyulub. Həmin vaxt ümumittifaq məqyaslı layihə institutları fəaliyyət göstərirdi. Belə institutlardan birində işləyən erməni qadın Qəbələ RLS-in layihəsinə hazırlayır. Layihəyə görə, RLS təkilərkən oradən yüksək gərginlikli elektrik xətlərinin dirəkləri birbaşa Çuxur Qəbələdə, rayonun keçmiş paytaxtının yerində basdırılır. Məlum olduğu kimi, burada möhtəşəm qala divarlarının xarabalıqları qalırı və Çuxur Qəbələ kəndinin həndəvərində aparılan arxeoloji qazıntılar nəticəsində antik dövrə aid qədim Qəbələ şəhərinin yeri aşkarlaşılmışdır. Bura dirəklərin basdırılması, abidələrin mahv edilməsi Azərbaycan xalqının tarixinə böyük təcavüz olardı. Bunu görən arxeoloq Firudin Qədirov gecə saatlarında AMEA-nın "Qədim tarix səbəsi"nin müdürü, professor İqrar Əliyevi Qəbələdə baş verənlərə bağlı məlumatlandırmır. İqrar Əliyev və Azərbaycan SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin katibi işləyən Qurban Xəlilova müraciət edib məsələni Heydər Əliyevə çatdırmasını xahiş edir. Ali Sovetin sessiyası olduğuna görə, Q.Xəlilov bu barədə birbaşa Heydər Əliyevə məlumat verir.

Heydər Əliyev elə həmin gün İqrar Əliyevlə görüşür. Ümmummilli lider vaxt itirmədən zəng

vurub SSRİ Silahlı Qüvvələrinin ən yüksək vəzifəli şəxslərindən biri, hərbi hava qüvvələrinin baş komandanı olan marşalla danışır. Ertəsi gün Mərkəzi Komitədə iki marşalın iştirakı ilə büro iclası keçirilir. Heydər Əliyev orada üzünü marşallara tutaraq: "Sizə kim ixtiyar verib ki, mənim milətimin tarixinə tacavüz edirsiz?", -deyir. İclasdan sonra komissiya yaradılır, məsələ müzakirə olunur. Növbəti iclasda verilən qərara görə, həmin dirəklər tarixi abidənin yanından çıxarıllaraq 1 km aralıda basdırılır. Bununla da Azərbaycan xalqının şimal torpaqlarında yaratdığı ilk dövlətin paytaxtından qalan abidənin dağıdılmasına imkan verilir.

Siyasi elitanın ən mühüm elementi siyasi liderdir. Siyasi lider digər keyfiyyət və məziyyətləri ilə yanaşı, siyasi elitanı təşkil edən digər şəxslərdən fərqləndirən xüsusi, spesifik bir fenomen də malik olmalıdır. Siyasetçinin və liderin siyasetdə və tarixdə əbədiliyinin nümunəsi olmasını müəyyən edən meyar məhz Heydər Əliyev kimi şəxsiyyətlərin sayəsində cəlalanaraq politoloji anlayış kimi siyasi lügətə daxil olub.

Siyasi təlatümlərlə zəngin olan XX əsrə ömrünün çox hissəsini rəhbərlikdə keçirmiş, siyasi proseslərin içinde və öündə olmuş Heydər Əliyev şəxsiyyəti haqqında dünya liderlərinin və tanılmış şəxsiyyətlərin fikirlərini sizlərə təqdim edirik.

Vladimir Putin, Rusiya Federasiyasının Prezidenti

-Heydər Əliyev bütün dünyada layiqli hörmət və böyük nüfuz qazanmış görkəmli dövlət xadimidir. Uzun illər ərzində onun səmərəli fəaliyyəti xalqlarımızın ümumi tarixi ilə bilavasitə bağlı olmuşdur. O, Rusiya və Azərbaycanın strateji tərəfdəşliginin təməlini qoymuş, dostluğumuzun və qarşılıqlı anlaşmamızın möhkəmlənməsinə böyük şəxsi töhfə vermişdir. Onun vəfatı bütün beynəlxalq birlik üçün əvəzsiz titkidir.

Rəcəb Tayyib Erdoğan, Türkiyə Respublikasının Prezidenti

-Mərhəm Heydər Əliyev Azərbaycanın xoşbəxtliyi və fravənliliyi, bölgədə və dünyada sülh naminə göstərdiyi fövqələdə xidmətlərlə türk və dünya tərrixində şərəflə yer tutmuşdur.

Onun 1998-ci ilin iyulunda Britaniyaya uğurlu səfəri, xüsusilə də, Dauning küçəsi 10 ünvanında yerləşən iqamətgahında bizim görüşümüz yaxşı yadimdadır. O, Azərbaycanla Birləşmiş Krallıq arasında hazırda mövədən güclü əlaqələrin təməlini qoyma. Fəxr edirik ki, Britaniya şirkətləri tərəfindən qoylan böyük sarmayalar vasitəsilə Birləşmiş Krallıq Azərbaycanın gələcək tərəqqisinə töhfələr verir.

Jak Şirak, Fransa Respublikasının keçmiş Prezidenti

DÜNYA LİDERLƏRİ ÜMUMMİLLİ LİDER HAQQINDA

Oğul Cərc Buş, Amerika Birləşmiş Ştatlarının keçmiş Prezidenti

-Heydər Əliyev Cənubi Qafqazda uzun müddət ərzində ən əsas şəxsiyyət olmuşdur. Amerika Birləşmiş Ştatları və Azərbaycanın bəhrələndiyi dostluq əlaqələrinin qurulmasında və Azərbaycanın müstəqiliyinin qorunmasında onun şəxsi söyleyişi hayatı əhəmiyyət daşımışdır. Məhz onun rəhbərliyi altında Amerika Birləşmiş Ştatları və Azərbaycan, Əfqanistan və İraqdakı əməliyyatlar da daxil olmaqla, terrorizm qarşı mübarizədə tərəfdən olmuşlar. Dağılıq Qarabağ faciəsinin sülh danışçıları vəzifəsilə ədalətli və uzunmüddətli həllinə nail olmaq sahəsində onun nümayiş etdirdiyi qətiyyət regionda sülh və sabitliyin saxlanması mühüm əhəmiyyət kəsb etmişdir. Eyni zamanda, onun mövqeyi və göstərdiyi səylər Azərbaycanın iqtisadi inkişafını möhkəmləndirən böyük həcmli xarici sərmayələrin cəlb olunmasına əsas rol oynamışdır. Bu nəqliyyətlər milyonlarla azərbaycanlıların həyatını yaxşılaşdırıbmış və Azərbaycanın iyirmi birinci əsrə müasir dövlət kimi daxil olmasına imkan yaratmışdır.

Toni Bleyer, Böyük Britaniyanın keçmiş Baş naziri

-Heydər Əliyev Azərbaycanın böyük lideri idi. O, böhranlar dövründə öz ölkəsinə sabitlik gətirdi. Azərbaycan xalqı onun qoymuğu irs ilə fəxr edə bilər. Onun prezident kimi fealiyyəti dövründə ölkələrimiz arasında münasibətlərdə tərəqqi yarandı və Azərbaycan Avropa ilə əlaqələrinin dəha da yaxınlaşdırıldı.

-Bu qeyri-adi şəxsiyyət Azərbaycanı çiçəklənmə yoluna getirib çıxarmışdır. Müxtəlif görüşlərimiz zamanı, xüsusilə Dağılıq Qarabağ münaqişəsi ətrafında müzakirələr apararkən, münaqişənin sülh yolu ilə həllində onun cəsarətini, müdrikliliyini və qətiyyətini yüksək qiymətləndirdim.

Xu Szintao, Çin Xalq Respublikasının keçmiş sədri

-Beynəlxalq aləmdə tanılmış siyasetçi, Çin Xalq Respublikasına dostluq münasibəti bəsləyən, Çin xalqının qədim dostu olan cənab Heydər Əliyev Çin-Azərbaycan dostluq münasibətlərinin inkişafında böyük rol oynamışdır.

Kraliça II Elizabeth

-Heydər Əliyevin Azərbaycanın inkişafında və ölkələrimiz arasında əlaqələrin gücləndirilməsində əvəzsiz xid

ZƏFƏR DASTANI-75

Sovet İttifaqına həcüm edərkən faşist ordusunun 5 milyon 500 min canlı qüvvəsi, 4 min 300 tankı, 24 min 980 hərbi təyyarəsi, 190 döyüş gəmisi, 44 min 200 topu vardı. Bu da onun ildırım sürəti ilə irəliləməsinə imkan verirdi.

Almaniya ilə müharibənin 1 il 6 ayı ərzində SSRİ 11 milyon canlı qüvvə itirdi. Bütün bunlar isə o demək idi ki, sovet ordusu müharibənin gedişində yenidən formalaşdı. Eyni zamanda, qələbə ayrı-ayrılıqla kimlərsə yox, müharibədə iştirak edən bütün xalqların birgə səyinin, fədakarlığının nəticəsi idi.

1418 gün davam etmiş 1941-1945-ci illər müharibəsinin ilk günlərdən 40 min soydaşımız ordu sıralarına səfərbər edilərək düşmənlə mübarizə səngərlərinə yollandı. Ümumilikdə isə 700 minə yaxın həmvətənəmiz müharibədə iştirak etmişdir. Onlardan 300 min nəfərdən çoxu qələbə yolunda odlu cəbhələrdə canını qurban vermişdir.

Müharibə ərzində "Sovet İttifaqı Qəhrəmanı" adı alan 11 min döyüşü arasında 130 nəfəri, "Söhrət" ordeninin hər üç dərəcəsi ilə təltif edilən 1794 nəfərdən 34-ü azərbaycanlılardır. Ümumilikdə 400 min soydaşımız müxtəlif orden və medal-larla mükafatlandırılmışdır.

Bələ ki, həmin vaxt ölkənin mədənlorindən 85 milyon ton neft çıxarılmış, hərbi texnikanın 70 fai zi bu yanacağın hesabına hərəkət etmişdir. Bakuda 130 növ silah hazırlanmış, 300 min ton taxıl və pambıq tədarük edilmişdir. Xalq öz əmanətindən Müdafiə fonduna 15 kilogram qızıl, 952 kilogram gümüş, o vaxtin pulu ilə 230 milyon rubl vermiş,

cəbhəyə 125 vagon isti geyim yola salınmışdır. Qələbəyə töhfəmiz tək bununla da bitməyib. Yaralı əsgərlər üçün müharibəyə 2 il ərzində Azərbaycan-dan 23 ton qan göndərilmişdir.

Qürurverici həldir ki, həmin illərdə düşmənə qarşı savaşda iştirak edən soydaşlarımız arasında daxili işlər orqanlarının 797 təmsilçisi də vardi.

Təessüflər olsun ki, ötən əsrin 90-ci illərinin əvvələrində müharibə veteranlarının şərəfli fəaliyyətinə, ümuməbsəri idealar uğrunda mübarizəsinə qeyri-sağlam, laqeyd münasibət mövcud idi. Yalnız ulu öndərimiz Heydər Əliyevin ali hakimiyətə tərxiyi qayğılarından sonra faşizm üzərində qələbə və bunun sevinci xalqımızın, veteranların halal haqqı kimi ölkəmizdə də təntənəli şəkildə qeyd edilməyə başlandı. Məhz bundan sonra əməkçiyyətin ən dəyərli üzvləri kimi veteranlarımıza diqqət və qayğı artırıldı. Ən əsası, qələbə bayramı müstəqil Azərbaycanda dövlət səviyyəsində keçirilən mötəbər bayramlar sırasına daxil edildi.

Ümummilli liderimizin siyasi kursunun ən la-yılıqli davamçısı möhtərəm Prezidentimiz, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev də müharibə iştirakçılarına ali diqqət və qayğı göstərir. Bu diqqət və qayğı hər zaman, hər yerdə hiss olunmaqdadır və həmin sırada Daxili İşlər Nazirliyi ən cərgədədir.

Zaman keçdiyə tarixin qaranlıq səhifələri açılır. Ancaq elə sirlər var ki, onlar hələ də sərr olaraq qalmadı. Nə vaxtsa onlar da açılacaq. 1941-1945-ci illər müharibəsinin bəzi gjzlinləri kimi...

İkinci Dünya müharibəsinin ilk günlərində 40 mindən çox azərbaycanlı könüllü olaraq cəbhəyə yollanıb. Ümumilikdə isə 700 minə yaxın soydaşımız "Böyük Vətən" üçün döyüşüb. Müharibədə sovet qoşunlarının yanacağa tələbatının 70 faizi ni Azərbaycan təmin edib. Bakı nefti olmasaydı Berlin təslim olmayıcaqdı.

İtalyanın şimalında, Monte di Nese şəhərində 1941-1945-ci illərdə hələk olan azərbaycanlıların xatırısinə bir memorial abidə ucaldılıb.

Bəs, görəsən, İtaliyada almanlara qarşı dö-yüşən 120 azərbaycanının şücaəti barədə ic-timaiyyətin məlumatı varmı?

İtalian professor Mixail Talatay "Qafqazdan Apenninədək. Azərbaycanlılar İtaliyanın mü-qavimət hərəkatında" kitabında onlardan bəhs edir. Bildirir ki, bir çox azərbaycanlı döyüşlərdə göstərdiyi şücaətə görə medallarla təltif edilib, xeyli sayıda soydaşımız Sovet İttifaqı Qəhrəmanı

Monti di Nese kəndində 120 azərbaycanlının faşistlər tərəfindən amansızcasına öldürüləməsinin şahidi olub. O hər dəfə bu haqda danışarkən göz yaşları içində boğular: "Döyüş səhər saat 06:00-da başladı və günortaya qədər davam etdi. Azərbaycanlılar əsl qəhrəman kimi sona qədər döyüşdülər. Sayları çox az id-i-cəmi 120 nəfər. Onlar təqribən 2500 düşmən əsgəri tərəfindən mühasirəyə alınımuşdalar..."

İtaliyada Azərbaycan yadigarı

adına layiq görültüb.

İtalya və Yuqoslaviya dəstələri ilə faşistlərə qarşı mübarizə aparan, partizan kəşfiyyat-təxribat qrupuna rəhbərlik edən **Mehdi Hüseynzadə** (Mixaylo) italyanlar bu gün də unutmurlar. O, ölümündən sonra 1957-ci ildə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görültüb. Mehdinin qəbri üstündəki xatır lövhəsinə bu sözlər yazılıb: "Burdada Mehdi Hüseynzadə (Mixaylo) dəfn olunub... 2.XI.1944-cü ildə Vitovlyedə qəhrəmancasına hələk olub". Həmyerlimizin faşist işğalçılara qarşı apardığı mübarizə və göstərdiyi şücaətlər ekranlaşdırılıb. **Həsən Seyidbəylinin ssenarisi əsasında, Tofiq Tağızadənin rejissorluğu ilə "Uzaq sahilərdə" filmi çəkilib.**

Həmin dövrədə azərbaycanlılardan ibarət partizan hərəkatının fəal iştirakçılarından biri də **Əli Babayev** idi. O, göstərdiyi qəhrəmanlığı görə İtaliyanın "Hərbi şücaətinə gör" medali ilə təltif edilmişdi.

"Monte di Nese"

Karolina Letini İtaliyanın Şimalında yerləşən

1945-ci ilin 13 aprelində baş vermiş dəhşətli hadisələr Monte di Nese'də hələ də xatırlanır. Burada İtalya uğrunda döyüşən 120 azərbaycanlının şərfinə xatır lövhəsi ucaldılıb. Üstündən 75 il ətsə də Monte di Nese'nin əhalisi hər il bu qəhrəmanların abidəsini ziyarətə gəlir, onların xatırələrinin anırlar...

Həmin illərdə İtaliyanın Şimalında Lombard vilayətində güclü antifaşist hərəkatı var idi. Azərbaycanlı əsgərlər də bunlardan ən böyükü-Garibaldi partizan briqadasına qoşulmaq üçün Berqamonun yaxınlığında yerləşən Alzano Lombardaya can atırdılar.

80 yaşlı Karolina Letini olanları belə xatırlayırlar: "Biz bilmirdik ki, onlar kimdir, hansı millətin nümayəndələridirlər. Çox qorxurduq. Həmin əsgərlər yorğun və ac idilər. Onlar kəndə pənah götürmişdilər."

Yerli keşş, Ata Severino Vitali isə öz xatırə-rində yazırırdı: "Yerli sakinlər azərbaycanlı partizanlara öz evlərində yer verdilər. Hətta sakinlər-dən bəziləri partizanlara qoşulmaq istyirdilər".

Ardı 4-cü səhifədə

Hər il may ayı gələndə göynərtisi bizi göyüm-göyüm göynədir. "Azərbaycan musiqisinin beşiyi", doğmalarının nəfəsinə həsrət qalan xarı bülbülbün vətəni Şuşamızı görmək arzusu yandırır qəlbimizi.

O bizə tariximizin əmanəti, yüz illərin sevin-cini yaşayıb, qan-qadasını görən yaddımızın qalası idi. Pənahəli xanın yadigarı tərix boyunca alımmazlıq simvolu olub.

Ağə Məhəmməd şah Qacarın Cə-nubi Qafqaza yürüşü zamanı qalanı uzun müddət mühasirədə saxlasa da ələ keçirə bilməyib. Sanki görünməz bir qüvvə qoruyub Şuşanı. Tarixi mənbələrdə yazırlar ki, hıylə ilə, min bir fitnə-fellə Qacarın ordusu şəhərə daxil olanda hələ qorxu içindəymişlər. Onları qorxudan şüsalıların ölümündən qorxmaması və Qalanın əzəməti idi.

XX əsrə isə alınmaz qala olan Şuşa

28 ildər ki, şüsalılar Xarıbülbülün, bənövşə-

nin, nərgizin ətrinə, İsa bulğına, Cıdır düzünün

Gələcəyik, Xarıbülbül...

üç dəfə ermənilərin məkrili planlarının qurbanı oldu. 1905-1907-ci illərdə yandırıldı, 1920-ci ildə onun böyük hissəsi dağdırıldı. 1992-ci ilin mayında isə...

Xocalı faciəsindən sonra dünyadan min bir nemətini yetirən təbiətin Şuşa adlı incisini bəxti döyüñə düşdü. Hər günü qovğasız ölüşməyən Şuşa sanki daş qəfəsədə qolundakı zəncirləri qırmaq üçün çırpınır, "məni xilas edin" deyirdi. O vaxt müdafiəsinə gələn könüllülər, Şuşada sabitliyi, əmin-amanlığı qoruyan polislər təpədən-dırnağanın silahlanmış düşməndən Şuşanı qoruya bilmədilər. Şuşa işğal olundu. Azərbaycanın şah damarını kəsdilər. Ağrılı, əzablı günlər yaşayan şüsalılar doğma yurd-yuvalarını, isti ocaqlarını tərk edib vətəndən-vətənə pənah götirdilər.

çal-çağırlı günlərinə, dağları-daşları yerindən oynadan Qarabağ şikətəsinə həsrətdilər.

İnanıraq ki, bu gün bizimlə bərabər Şuşada şəhid olmuş oğullarımızın, Vaqifin, Natəvanın, Üzeyir bəyin ruhu narahat olsa da, çox yaxın zamanda Azərbaycan əsgəri bu narahatlığa, bu həsrətə də son qoyacaq.

Ya olum, ya ölüm, ya da ki, heç nə,
"Dur", -deyəm gözümün yaşına bir gün.
Sancam ürəyimi bayraq yerinə,
Şuşa qalasının başına bir gün.

Bu itkinin qiymətini bilmək üçün tariximizə baxmaq kifayətdir. Biz Şuşanı yurdumuzdan yox, taleyimizdən itirmişik.

**Ruhiyə Əliyeva,
polis baş leytenantı**

Qaydalar yumşalsala da...

Ölkə başçısının titanik fəaliyyəti, görülən bütün işlər, qəbul olunmuş qərarlar vətəndaşların həyatını, təhlükəsizliyini maksimum dərəcədə qorumaq yönəlib.

raq vətəndaş məsuliyyətini dərk etməyənlər barəsində isə polis tərəfindən haqlı olaraq müvafiq tədbirlər görüldü və görüldür.

Qeyd edək ki, xüsusi karantin rejiminin tələblərinə riayət olunmasına nəzarəti həyata keçirən Azərbaycan Polisi bu həssas dönmədə də gücləndirilmiş iş rejimində xidmətini davam etdirir.

Bir çox ölkələrə müqayisədə ölkəmizdən vəziyyət ürəkəçandır. Ancaq ehtiyatı da əldən vermək olmaz. Karantin rejiminin yumşaldılması əhali arasında arxayınçılıq yaratmamalıdır. Bu yumşaldılan qaydaları pozmağa əsas

vermir. Vətəndaşlar "Evdəqal" çağırışına əmlə edərək həm polislərimizə, həm də ağ xalatlı xilaskarlarımıza dəstək olmalıdır.

Məhdudiyyətlərin yumşaldılmasına dair qərar verildi. Məlumdur ki, virusun ölkəmizə ayaq açıdıq ilə gündən vətəndaşların sosial izolyasiya qaydalarına ciddi riayət etməmələri karantin rejiminin tətbiqi ilə nəticələndi. Paytaxtda və yerlərdə virusun yolu xəzərini və öldürücü təsiri barəsində maarifləndirmə tədbirləri həyata keçirilsə də, təəssüflər olsun ki, bu gün bir çoxları özlərinin və doğmalarının həyatını düşünməyərək qaydalara əmlə etməyi ciddiye almırlar. Belə olan halda "Evdəqal" çağırışını "qulaqardına" vura-

**Aytəkin Nəcəfova,
fotolar Zeyni Hüseynovundur**

